

USTUP POTRAŽIVANJA (CESIJA) S ASPEKTA PRAVA NA ZATEZNU KAMATU I ODGOVORNOSTI CEDENTA ZA NAPLATU

OPĆE DEFINICIJE

Cesija - ustup potraživanja jednog vjerovnika drugome (novome) propisana je odredbama Glave VI, Odjeljak 1., čl. 436. – 445. Zakona o obveznim odnosima (dalje: ZOO). Zakon, međutim, propisuje više oblika ustupa potraživanja polazeći od pretpostavljene namjere stranaka i svrhe koja se cesijom želi postići. Tako **različiti oblici cesija (ugovori) izazivaju i različite pravne posljedice**. U uvodnom dijelu ovog članka ovi se oblici cesije ističu samo kao podsjetnik, jer u sudskoj praksi i pravnoj teoriji postoje gotovo potpuno ujednačeni pravni stavovi zbog čega sam institut cesije nije potrebno detaljnije razmatrati (v. Komentar Zakona o obveznim odnosima, Opći dio, 1978.g., autor dr. Boris Vizner, izdavač Tiskara Rijeka te stručni članak “Ustupanje potraživanja (cesija) kao sredstvo podmirenja duga”, autor prof.dr.sc. Vilim Gorenc, “Pravo i porezi” br. 11/2000). No glede pitanja pravnih posljedica samih ugovora o cesiji postoje određene dileme koje ovaj članak nastoji apostrofirati. Ovo se ukazuje potrebnim zbog činjenice da je cesija vrlo čest ugovor u poslovnoj praksi pravnih subjekata te se u sudskoj praksi, a u parnicama radi plateža, vrlo često pojavljuju različiti ugovori o cesiji kojima stranke dokazuju da utužene obveze jesu odnosno nisu podmirene.

A) **REDOVITA CESIJA** je temeljni oblik ustupanja potraživanja, propisan člankom 436. – 443. ZOO-a. Ugovorom o ustupu potraživanja ustupitelj (cedent) ustupa stjecatelju (cesionaru) svoje potraživanje koje on ima prema svom dužniku (cesusu). Cesionar je dužan obavijestiti dužnika (cesusa) o ovom ustupu, kako bi sebe deklarirao kao novog cesusovog vjerovnika (čl. 438. st. 1. ZOO). Dužnik (cesus), a nakon saznanja za ovaj ugovor, svoj dug više nije dužan (ali niti ovlašten) ispuniti “starom” vjerovniku (cedentu) nego ga je dužan ispuniti cesionaru, kao svom novom vjerovniku. Kako cesus zadržava pravo isticanja svih prigovora na koje je imao pravo prema cedentu (čl. 440. st. 2. ZOO), cedent odgovara cesionaru za postojanje (čl. 442. ZOO) i naplativost ustupljenog potraživanja (čl. 443. st. 1. ZOO). Ugovor o cesiji je perfektan u trenutku postignute suglasnosti stranaka (cedenta i cesionara) slijedom čega ustup potraživanja stupa na snagu odmah te ustupljeno potraživanje istog toga trenutka prelazi s ustupitelja na cesionara. Svoje potraživanje cedent ustupa cesionaru u cijelosti, dakle kako glavnice tako i sporedna prava, od kojih sporednih prava ovaj članak posebno elaborira samo kamatu zbog čega se interesantnom ukazuje analiza odredbi članka 437. st. 1. i 3. te članka 443. ZOO).

B) **CESIJA UMJESTO ISPUNJENJA DUGA** (čl. 444. st. 1. i 3. ZOO) je poseban oblik (zakon kaže: slučaj) ustupanja potraživanja. Zbog razlikovanja ovog posebnog slučaja cesije od redovite cesija, valja istaći da kod redovite cesije cedent može, ali i ne mora, ujedno biti i cesionarov dužnik i, istodobno, cesusov vjerovnik. Naprotiv, kod ovog posebnog oblika cesije, **cedent je uvijek cesionarov dužnik**, pa se takav ugovor i zaključuje upravo iz razloga namirenja cesionarovog potraživanja prema cedentu.

Bilo bi, vjerujem, opravdano smatrati da velika većina ugovora o cesiji koji se aktualno zaključuju u poslovnoj praksi hrvatskih poslovnih subjekata zapravo predstavlja ovaj posebni oblik cesije (čak i do te mjere da se zaključenjem ugovora o

cesiji krše i odredbe Zakona o platnom prometu o zabrani namirivanja dugovanja cesijom za vrijeme dok je blokiran poslovni račun subjekta – v. cit. članak prof.dr.sc. Gorenca, str. 22.). Iako je, za slučaj eventualnog spora, sud ovlašten, kao zasebno pitanje, ocjenjivati karakter cesije (je li ona redovita ili umjesto ispunjenja), poželjno bi bilo sugerirati da stranke samim pisanim ugovorom definiraju svrhu cesije.

I kod ove (posebne) cesije, **ugovor je perfektan samim zaključenjem** te od tog trenutka potraživanje prema cesusu prelazi s cedenta na cesionara. **Istog trenutka se gasi i cedentova obveza** prema cesionaru, naravno samo do iznosa ustupljenog potraživanja, ali i uz obvezu cesionara da sve što je naplatio preko iznosa svog potraživanja prema cedentu, njemu to i vrati. Za razliku od redovite cesije kod koje cedent ustupa cijelo svoje potraživanje sa sporednim pravima, u ovom posebnom obliku cesije cedent ustupa potraživanje samo do vrijednosti njegova (ukupnog) duga prema cesionaru, dok je **“višak naplaćenog” cesionar dužan vratiti cedentu**. No valja istaknuti da je ista pravna posljedica oba oblika ugovora o cesiji glede prelaska potraživanja na cesionara (istom zaključenjem ugovora).

C) **CESIJA RADI NAPLAĆIVANJA**, propisana člankom 444. st. 2., 3. i 4. ZOO, sastoji se u ustupanju potraživanja kojemu je **svrha da cesionar, a ne cedent, naplati potraživanje prema cesusu**, ali je svrha i ta da cesionar tom naplatom od cesusa naplati svoje potraživanje koje ima prema cedentu. Za razliku od cesije umjesto ispunjenja kod koje se cedentova obveza gasi trenutkom zaključenja ugovora o cesiji, kod cesije radi naplate cedentova se **obveza gasi tek nakon što cesionar naplati** ustupljeno mu potraživanje od cesusa. No i kod ovog posebnog oblika **cesionar je dužan cedentu vratiti “višak naplaćenog”** koji prelazi iznos cedentova ukupnog duga prema cesionaru. Za razliku od redovite cesije i cesije umjesto ispunjenja, kod cesije radi naplate **cesus je uvijek ovlašten svoj dug ispuniti i cedentu**.

D) **CESIJA RADI OSIGURANJA**, propisana člankom 445. ZOO, je cesija kod koje cesionar, kao cedentov vjerovnik, prima od cedenta njegovu tražbinu prema cesusu samo radi osiguranja svoje tražbine prema cedentu. Cesionar je, s pažnjom dobrog gospodarstvenika, **dužan voditi brigu o naplati** duga od cesusa (npr. da utuži prije zastare, da pravilno utuži kamatu, troškove i dr.), **te je nakon naplate, a nakon zadržanja** iznosa potrebnog za namirenje vlastite tražbine prema cedentu, **dužan cedentu isplatiti sav “višak”**.

Cesija radi osiguranja, ali i cesija radi naplate smatraju se u pravnoj teoriji **tzv. FIDUCIJARNIM CESIJAMA** kojima nije svrha podmirenje cedentova duga cesionaru odmah zaključenjem ugovora o cesiji (nakon čega se cesionar izlaže riziku nenaplate), nego im je **svrha osiguranje** cesionarova potraživanja **te naplata duga od cesusa, a radi podmirenja cedentova duga, pod neposrednom paskom samog cesionara** kao vjerovnika. Polazi se vjerojatno od pretpostavke da će vjerovnik-cesionar savjesnije poduzimati pravne radnje, nego sam cedent koji zna da će, odmah nakon naplate duga od cesusa, primljeni iznos morati proslijediti cedentu radi podmirenja svog duga. Također, prednost je ovih oblika cesije u tome da će **vjerovnik-cesionar zadržati potraživanje prema cedentu, pa se njegov rizik nenaplate time bitno umanjuje**, a vjerojatno je i to da će cesionar, prilikom ustupa, dobro razmotriti bonitet cesusa i osnovanost cedentove tražbine prema cesusu kako se ne bi neracionalno izlagao riziku naknade parničnih troškova. Konkretni rezultat ovih fiducijarnih cesija oportuno je

poistovjetiti sa sudskim rješenjem o osiguranju privremenom mjerom zabrane dužnikovom dužniku da njemu isplati određeni iznos, jer je ostvren cilj da dužnik (cedent) ne može naplatiti dug od svog dužnika, a da dužnikov vjerovnik bude, na bilo koji način, izigran.

Zgodno je, također, spomenuti i, **nazovimo je, PRIKRIVENU CESIJU** koja asocira na modus operandi raznih «organizacija» vrlo često apostrofiranih proteklih godina u analizama kaznenopravnih postupaka. Radi se o slučajevima u kojima je **cedent svoja potraživanja prema cesusu ustupao samo radi naplate**. Međutim, ovu cesiju ne možemo smatrati fiducijarnom niti u jednom od gore opisanih oblika jer, **u pravilu, cesionar NIJE imao potraživanje od cedenta**, a koje potraživanje bi naplaćivao kroz opisane mehanizme fiducijarne cesije, u oba oblika. Stoga je ovu cesiju potrebno razmatrati s aspekta odredbi redovite cesije kao konsenzualanog (perfektan u trenutku postizanja suglasne volje stranaka), ali i neformalnog ugovora te također s aspekta utvrđenja prave volje stranaka. U tom smislu bi, za slučaj eventualnog sudskog spora između cedenta i cesionara, valjalo utvrđivati i razloge za raskid takvog ugovora o cesiji – no ovo pitanje zahtijeva posebnu analizu.

PRAVO NA ZATEZNU KAMATU

A) Obzirom da REDOVITA CESIJA ima za posljedicu ustup cjelokupne tražbine cesionaru, cesionar je danom zaključenja ugovora o cesiji primio i pravo na naplatu glavnice cesusova duga, ali i pravo na naplatu zatezne kamate. Zatezna kamata koja teče **od dana ustupa do dana naplate** duga od cesusa (**tzv. buduća kamata**), svakako pripada cesionaru slijedom odredbe čl. 437. st. 1. ZOO. Zatezna kamata **koja je dospjela do dana ustupa potraživanja (tzv. dospjela kamata)**, po oborivoj zakonskoj presumpciji iz čl. 437. st. 3. ZOO, također pripada cesionaru, ali samo ako nije drugačije ugovoreno između cedenta i cesionara i to bilo samim ugovorom o cesiji ili, što je vjerojatnije i češće, posebnim ugovorom između tih stranaka kojim su regulirana njihova uzajamna prava i obveze u njihovoj ukupnosti, a slijedom kojega je i radi njegove realizacije zaključen i ugovor o cesiji. Stoga, a **ukoliko je tako ugovoreno, tzv. dospjela zatezna kamata pripadla bi cedentu**. Kako, međutim, pravo na kamatu ovisi o takvom zahtjevu stranke, za cedenta bi bilo oportuno da u samom ugovoru o cesiji, pored iznosa koji se ustupa, naglasi što taj iznos obuhvaća te kakva je sudbina pitanja zatezne kamate. Ukoliko pak ništa nije posebno ugovoreno, pozivom na odredbe čl. 437. st. 1. i 3. ZOO, treba smatrati da je ugovorom o cesiji cesionar primio i ustupljenu tražbinu (s pravom na naplatu tzv. buduće kamate, što je samo po sebi i razumljivo), ali i da je također pritom primio i pravo naplate tzv. dospjele kamate.

B) **Kod CESIJE UMJESTO ISPUNJENJA**, kod koje cedent ustupom tražbine prema cesusu ispunjava svoj dug prema cesionaru, koji ustup stupa na snagu danom zaključenja ugovora o cesiji, moramo razlikovati dvije vrste zateznih kamata, sve radi potpunijeg definiranja prava na kamatu te odgovarajuće primjene zakonskih odredbi o kamatama.

1) **Zatezna kamata koja teče na cesusov dug** prema cedentu, koji dug je, a nakon saznanja za ugovor o cesiji, cesus dužan ispuniti cesionaru kao svom

novom vjerovniku. Cesusov dug se sastoji od glavnice duga, ali, eventualno, i od zatezne kamate zbog zakašnjenja u ispunjenju duga i to prema cedentu (do ustupa) ili/cesionaru (nakon ustupa). Zatezna kamata na usupljenu tražbinu koja teče nakon ustupa (tzv. buduća kamata), kako je rečeno, pripada cesionaru, a također mu, ukoliko nije drugačije ugovoreno, pripada ranije dospjela kamata.

Ukoliko je ugovoreno da dospjela kamata pripada cedentu, pa tada ne važi presumpcija iz čl. 437. st. 3. ZOO, postavlja se pitanje obračunavanja i uračunavanja te kamate u obračun ispunjenja cedentove obveze prema cesionaru. Naime, dospjela kamata, obračunata od dana dospijeća do dana ustupa (dan ugovora o cesiji), ima određenu financijsku vrijednost, pa nema razloga da se za taj iznos ne umanjuje ukupna cedentova obveza prema cesionaru, a zbog koje je ustup uopće i bio izvršen. Naravno, **ovo "obračunavanje" dolazi u obzir samo onda kada između cedenta i cesionara dođe do spora glede pitanja koji dio cedentova duga nije namiren, sve obzirom na odredbu članka 313. ZOO. Dodatni uvjet za pristupanje ovom obračunu jest okolnost da se na takvo obračunavanje cedent, u sporu, uopće i poziva.** Naprotiv, ukoliko su cedent i cesionar izričito ili prešutno suglasni u pitanju koji iznos cedentova duga (glavnice i dospjele zetezne kamate) jest namiren cesijom, odnosno koji dio duga je cedent i nakon ustupa dužan podmiriti cesionaru, ovo pitanje postaje bespredmetno.

2) Pored zatezne kamate koja teče na cesusov dug, potrebno je, dakle, istaknuti i **zateznu kamatu koja teče na cedentov dug** prema cesionaru. Ova kamata teče od dospijeća cedentove obveze pa do naplate, zbog koje naplate je cedent i ustupio svoje potraživanje cesionaru. Ukoliko iz ugovora o cesiji ili drugog ugovora koji regulira ukupnost uzajamnih obveza cedenta i cesionara proizlazi da se konkretnom **cesijom cedentov dug podmiruje u cijelosti** (glavnica i kamata), obveza cedenta je ugovorom o cesiji ugašena u cijelosti. Međutim, ukoliko tako nije ugovoreno niti bi tako proizlazilo iz tumačenja ugovora i prave volje stranaka, ugovorom o cesiji (koji naravno, glasi na određeni iznos) **ne gasi se ukupna obveza cedenta** - već se, slijedom odredbe članka 313. ZOO, gasi onaj dio cedentova duga koji predstavlja razliku između njegova ukupnog duga (glavnica sa zateznom kamatom dospjelom do dana ustupa) i iznosa ustupljene tražbine (glavnica cesusova duga, s do ustupa dospjelom kamatom). **Taj iznos razlike, obračunate na dan ustupa, može predstavljati novoobračunatu glavnica duga cedenta prema cesusu na koju teče zatezna kamata do dana naplate, sve nezavisno od pravne sudbine same cesije.** Valja stoga naglasiti da se posebne odredbe o kamatama sadržane u Glavi VI, Odjeljak 1. ZOO, kojima se regulira institut cesije, ni na koji način ne primjenjuju na obračun i pravnu sudbinu zatezne kamate na koju cesionar ima pravo glede dinamike naplate njegove tražbine prema cedentu, već se ova kamata može razmatrati samo u kontekstu općih odredbi o zateznim kamatama.

U svezi problematike naplate tzv. **buduće zatezne kamate na cesusov dug**, koja kamata teče od dana cesije pa do dana naplate tražbine od cesusa, postavlja se **pitanje, pa i u sudskoj praksi, ima li cesionar pravo ovu buduću zateznu kamatu potraživati od cesusa ili je, pak, ovlašten istu potraživati od cedenta.** Konkretna kamata je vrlo interesantna u slučaju kada cesus određenoga dana, ali sa zakašnjenjem, dug cesionaru ne podmiri novčanom uplatom u određenom iznosu nego npr. kompenzacijom na određeni dan i u određenom iznosu. Ovaj članak zastupa **stav da cesionar ni u kom slučaju nema pravo tzv. buduću zateznu kamatu koja je na cesusov dug tekla od dana ustupa do dana naplate, potraživati od cedenta.** Ovo stoga što je cedent svoje potraživanje ustupio cesionaru u cijelosti te je time njegova

obveza, u visini ustupljene tražbine, danom zaključenja ugovora i prestala. Također cesionar ima pravo i na tzv. dospjelu zateznu kamatu na cesusov dug dospjelu do ustupa, osim ukoliko je ugovoreno da ona pripada cedentu.

Međutim, nevezano za sudbinu kamata u odnosu na platu ustupljene mu tražbine prema cesusu, **cesionar ima pravo i na naplatu ostatka svoje ranije tražbine prema cedentu** (u onom dijelu u kojem ona nije podmirena cesijom) **pa tako i zatezne kamate proizlazeće iz "ostatka" tog cedentova duga**. U takvom slučaju, a ukoliko bi se cedent pozivao na okolnost da je cesionaru ustupio i glavnice duga prema cesusu (i njoj pripadajuću tzv. buduću zateznu kamatu), ali i tzv. dospjelu zateznu kamatu na cesusov dug, **valjalo bi smatrati opravdanim umanjenoj cedentova duga prema cesionaru i za iznos vrijednosti ustupljene mu dospjele zatezne kamate na cesusov dug**. Naime, nepravično bi bilo smatrati da je cedentov dug nakon ustupa (dakle u visini "razlike") isti, a da je cesionar ustupom (i presumpcijom iz čl. 437. st. 3. ZOO) stekao pravo na obogaćenje u iznosu vrijednosti zatezne kamate dospjele do dana ustupa, koja je teretila cesusa i koju je cesionar od cesusa i naplatio. Naglašava se, međutim, da ovaj "obračun" ima opravdanja samo u slučaju spora između cedenta i cesionara i, nadalje, samo u slučaju da se cedent, pa i onda kada nije bilo posebno ugovoreno da tzv. dospjela kamata na cesusov dug pripada njemu, na takvo što poziva. Naime, u konkurenciji stavova da cedent ima pravo isticanja ovog prigovora (uračunavanja naplaćene dospjele zatezne kamate na cesusov dug u obračun cedentova duga prema cesionaru) uvijek, odnosno da na to ima pravo samo u slučaju da je ugovorom pravo naplate te dospjele kamate zadržao za sebe, oportuniije je zaključiti da on ima pravo na takav obračun uvijek. Ovo stoga što čl. 437. st. 3. doista propisuje presumpciju da je s glavnim potraživanjem ustupljena i tzv. dospjela kamata, ali bi trebalo tumačiti da je time cesionar stekao pravo da, isključivo radi jednostavnosti naplate ukupnog cesusova duga, naplati i tu kamatu. Međutim, **činjenica da je cedent ustupio cesionaru ukupnu tražbinu prema cesusu (i glavnice i dospjelu kamatu), ne daje pravo cesionaru na neopravdano obogaćenje tom kamatom, već naprotiv cedent koji je ustupio i tu kamatu ima pravo zahtijevati da se vrijednost i te kamate uračuna u njegovo ispunjenje duga prema cedentu**.

C) Kod CESIJE RADI NAPLATE kao i kod CESIJE ZBOG OSIGURANJA, dakle **kod tzv. fiducijarnih cesija**, pitanje zatezne kamate nije dvojebeno obzirom se obveza cedenta gasi tak onda kada je cesionar naplatio dug od cesusa. Slijedom toga, cesionar će, u oba slučaja, imati pravo od cedenta potraživati ne samo nenaplaćeni dio zatezne kamate (koja teče od dospijeća duga ranijem ovlašteniku cedentu, pa do isplate novom ovlašteniku cesionaru) nego, naravno, i nenaplaćeni dio glavnice time da će, slijedom odredbe čl. 313. ZOO imati pravo naplaćeni iznos smatrati naplatom duga po redosljedu trošak, pa kamata pa tek onda glavnica. Slijedom navedenoga, a ukoliko od cesusa nije naplaćen iznos dostatan za podmirenje cjelokupnog cedentova duga, cesionar će s danom naplate duga od cesusa imati pravo obračunati dug slijedom odredbe članka 313. ZOO te od toga dana nadalje potraživati od cedenta nenamireni iznos glavnice sa zateznom kamatom koja teče od dana tog obračuna (dana naplate od cesusa) pa do naplate od cedenta.

ODGOVORNOST CEDENTA ZA NAPLATIVOST USTUPLJENE TRAŽBINE

Pri razmatranju pitanja odgovornosti cedenta za naplativost ustupljenog potraživanja, vrlo je važno pažljivo razmotriti odredbu članka 443. ZOO koja regulira odgovornost cedenta za naplativost duga od cesusa. Ova odgovornost se odnosi samo na **tzv. naplatne (ali ne i besplatne cesije)** – dakle, odnosi se samo na one cesije kod kojih je ustupanje izvršeno s naknadnom. Također, za ovu je odgovornost bitan i iznos te naknade, pa tako **zakon ovu odgovornost ograničava** na iznos cit. “samo do visine onoga što je (cedent) primio od primaoca (cesionara)”. Nadalje, odredba pretpostavlja da je cesionar savjesno poduzeo sve dostupne mu pravne radnje prema cesusu, a radi naplate duga, pa je u okviru tih ovlaštenja i dužnosti pokrenuo parnicu, a zatim i ovrhu, ali naplata usprkos toga nije uspjela. Ova, dakle, pitanja držimo nespornima i u teoriji i praksi.

Međutim, **određenu dilemu** izaziva nomoteničko definiranje ove zakonske odredbe i to glede **pitanja mora li ova odgovornost biti ugovorena samo u odnosu na naplativost glavnice duga onosno iznosa naznačenog u samom ugovoru o cesiji ili se obveza ugovaranja ove odgovornosti ex lege proteže i na sporedna potraživanja**. Tako je ovu odredbu moguće tumačiti na način da cedent odgovara – i to samo ukoliko je tako ugovoreno (radi se, dakle o iznimci, a ne o pravilu) – kako za naplativost ustupljene tražbine, tako i za naplativost kamata. Međutim, odredbu je moguće tumačiti i na način da cedent odgovara za naplatu ustupljene tražbine samo ukoliko je tako ugovoreno, dok za naplativost kamate odgovara uvijek tj. bez obzira je li tako posebno ugovoreno ili ne.

Leksičkim tumačenjem ove odredbe, proizlazilo bi da cedent odgovara za naplativost kamate uvijek, dok za naplativost ustupljene tražbine odgovara samo ukoliko je tako ugovoreno. Opravdanje ovog tumačenja je u okolnosti da je, sve ikao je u zakonu upotrijebljen sastavni veznik “te”, zakonodavac je uvjet odgovornosti za naplativost ustupljene tražbine zarezom odvojio od odgovornosti za naplatu kamate, troškova itd. Takvo tumačenje, međutim, može izgledati neracionalno. Naime, ova odgovornost ima smisla samo u situaciji u kojoj je ustup izvršen, cesionar je poduzeo pravne radnje protiv cesusa radi naplate ustupljene tražbine, ali naplata nije uspjela (npr. zbog insolventnosti, prezaduženosti cesusa). Tada, a samo ukoliko je tako ugovoreno, oživljava cesionarova tražbina prema cedentu, ali ne po osnovi ranijeg duga, nego po osnovi odgovornosti iz čl. 443. ZOO. Međutim, ukoliko cesionar nije uspio od cesusa naplatiti dug, tada je logično zaključiti da nije uspio naplatiti niti kamatu na taj dug, pa bi bilo bespredmetno odgovornost za naplatu te kamate tretirati drugačije od odgovornosti za naplatu ustupljene tražbine, koja po definiciji iz čl. 437. ZOO, obuhvaća i glavnice i buduću kamatu ali i do ustupa dospjelu kamatu (ako nije drugačije ugovoreno). Zar je racionalno tumačiti da bi cesionar, koji nije ništa posebno ugovorio s cedentom, a ukoliko ne uspije naplatiti dug od cesusa, imao pravo potraživati od cedenta samo naplatu kamate, ali ne i naplatu ustupljene tražbine. Ovakav stav ukazivao bi se, dakle, nelogičnim.

Stoga treba dati prednost racionalnom tumačenju zakona pred leksičkim te opravdanim smatrati stav da - ukoliko je tako ugovoreno i, naravno, ukoliko ustupljenu tražbinu nije bilo moguće naplatiti od cesusa usprkos savjesno poduzetim pravnim radnjama - cesionar ima pravo naplatu potraživati od cedenta i to kako ustupljene tražbine (koja obuhvaća glavnice cesusova duga i do ustupa dospjele kamate, ako nije drugačije ugovoreno) tako i kamatu (tzv.

buduću zateznu kamatu koja teče od ustupa do naplate). Istom, članak sugerira ozbiljno redefiniranje ove zakonske odredbe kako bi se izbjegla opisana dilema.

Pitanje odgovornosti cedenta za naplativost ustupljene tražbine je relevantno samo u odnosu na redovitu cesiju i cesiju umjesto ispunjenja i to stoga što ovim cesijama cedent ustupa svoju tražbinu u cijelosti, time da kod cesije umjesto ispunjenja danom ustupa prestaje i cedentova obveza prema cesionaru (u opsegu ustupljene tražbine). Naprotiv, ovo se pitanje **ukazuje irelevantnim u odnosu na opisana dva oblika fiducijarne cesije** i to stoga što posljedica zaključenja ovih ugovora o cesiji nije prestanak cedentove obveze, nego njegova obveza prestaje tek nakon naplate duga od cesusa i to u onom opsegu u kojem je dug od cesusa naplaćen.

SAŽETAK: Članak razmatra pravo cesionara na naplatu zatezne kamate (tzv. dospjele i tzv. buduće) od cesusa odnosno od cedenta, zatim razmatra isključenje ovlaštenja cesionara da naplatu tzv. buduće zatezne kamate na cesusov dug potražuje od cedenta te također razmatra i pravo cedenta na uračunavanje ustupljene tzv. dospjele zatezne kamate na cesusov dug u obračun cedentova duga prema cesionaru. Nastavno razmatra dilemu opsega odgovornosti cedenta za naplativost ustupljene tražbine izazvanu nomotehničkim propustom definiranja ove odgovornosti u čl. 443. ZOO.

MIRNA MARŽIĆ